

Sygn. akt: I Ns 698/13

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki

Protokolant: sekretarka Anna Jakubiszyn

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2016 r. na rozprawie w N.

sprawy z wniosku D. D.

z udziałem Gminy S., J. D.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

1. oddalić wniosek,
2. zasądzić od wnioskodawcy D. D. na rzecz uczestniczki Gminy S. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, kwotę 156,72 zł (sto pięćdziesiąt sześć złotych siedemdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów dojazdu pełnomocnika na rozprawy oraz kwotę 19,40 zł (dziewiętnaście złotych czterdzieści groszy) tytułem zwrotu kosztów opłat pocztowych,
3. zwrócić wnioskodawcy D. D. kwotę 160 zł (sto sześćdziesiąt złotych) jako nadpłaconą opłatę sądową,
4. przyznać biegłej sądowej E. L. wynagrodzenie za złożenie uzupełniającej opinii ustnej na rozprawie w dniu 20 czerwca 2016r. w kwocie 157,29 zł (sto pięćdziesiąt siedem złotych dwadzieścia dziewięć groszy) oraz zwrot kosztów dojazdu na rozprawę w dniu 20 czerwca 2016r. w kwocie 91,94 zł (dziewięćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt cztery grosze) z sum budżetowych Skarbu Państwa,
5. nakazać ściągnąć od wnioskodawcy D. D. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego w Nysie kwotę 899,43 zł (osiemset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych czterdzieści trzy grosze) tytułem kosztów postępowania poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca D. D. we wniosku złożonym do Sądu Rejonowego w Nysie dnia 9 lipca 2013 roku domagał się ustanowienia za wynagrodzeniem w kwocie 500 zł miesięcznie na okres 10 lat na nieruchomości gruntowej położonej w C., gmina S., działka nr (...) na rzecz Gminy S. służebności przesyłu polegającej na możliwości korzystania z linii wodociągowych posadowionych na terenie przedmiotowych działek, to jest możliwość korzystania z pasa gruntu o długości 1,8 m i szerokości 3 m – 1,5 m od osi wodociągu. Jako uczestnika wskazano Urząd Gminy S. – Wójta Gminy S..

W odpowiedzi na wniosek (k. 21-23) uczestniczka postępowania Gmina S. w pierwszej kolejności wniosła o odrzucenie wniosku w całości, a z ostrożności procesowej wniosła o oddalenie wniosku. Domagała się również zasądzenia od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu wydatków według spisu kosztów przedłożonego na rozprawie.

W uzasadnieniu odpowiedzi na wniosek wskazała, że określony jako uczestnik przez wnioskodawcę Urząd Gminy w S. – Wójt Gminy S. nie ma zdolności sądowej, a zatem nie posiada legitymacji biernej w przedmiotowej sprawie. Natomiast właścicielem urządzeń opisanych we wniosku jest Gmina S.. Dalej uczestniczka wskazała, że opisana we wniosku działka nr (...) jest własnością Gminy S., a nie wnioskodawcy. W tej części wniosek powinien być oddalony ze względu na brak legitymacji czynnej wnioskodawcy. Uczestniczka stwierdziła też, że wnioskodawca nie wskazał jaki obszar działki nr (...) stanowiącej własność wnioskodawcy zajmuje przedmiotowa sieć wodociągowa. Wniosek obejmuje dwie działki, w tym działkę stanowiącą drogę gminną własności gminy. Uczestniczka podniosła też, że usytuowanie wodociągu na działce nr (...) nie ma wpływu na ograniczenie korzystania z tej działki przez wnioskodawcę, jak i jego poprzednika. Dotychczas nie zachodziły okoliczności powodujące konieczność wejścia na działkę przez przedsiębiorstwo wodociągowe w związku z konserwacją lub usuwaniem awarii. Nie nastąpiło obniżenie wartości użytkowej, ani ekonomicznej nieruchomości. Wniosek nie zasługuje więc na uwzględnienie. Uwzględniając jednak, że wodociąg przebiega przez działkę wnioskodawcy Gmina S. zaproponowała pismem z dnia 4 kwietnia 2013 r. ustanowienie służebności przesyłu za cenę 1 m² – 26 zł. Wnioskodawca nie wskazał, że działka nr (...) jest przeznaczona pod zabudowę. Wskazana kwota znajduje uzasadnienie w opiniach rzeczoznawców wyceniających służebność przesyłu w innych jednostkach gminnych

W piśmie procesowym z dnia 20 grudnia 2013 r. (k. 34) wnioskodawca sprecyzował oznaczenie uczestnika na rzecz którego miała zostać ustanowiona służebność na Gminę S. oraz zmodyfikował wniosek domagając się ustanowienia służebności jedynie na działce nr (...).

Na rozprawie dnia 8 kwietnia 2014 r. (k. 47-48)wnioskodawca podtrzymał swoje stanowisko w całości. Wskazał, że można zasiedzieć tylko urządzenia widoczne, a wodociąg na działce wnioskodawcy nie jest widoczny.

Na rozprawie dnia 8 kwietnia 2014 r. (k. 47-48)uczestniczka Gmina S. wskazała, że wodociąg wybudowano w latach 1972-1974. W związku z tym podniosła ***zarzut zasiedzenia służebności o cechach przesyłu.***

W piśmie procesowym z dnia 22 kwietnia 2014 r. (k. 52-56) uczestniczka Gmina S. wskazała, że w latach 1972-1973 na potrzeby mieszkańców osiedla w C. – w większości pracowników Zakładu (...), zakład ten stanowiący część Kombinatu (...) wybudował sieć wodociągową, w tym jej odcinek posadowiony na działce (...). W 1992 r. majątek tego zakładu przeszedł na własność Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa Oddział (...) w O.. W 2001 r. sieć wodociągowa, w tym jej część na działce (...) została przekazana na własność Gminy S.. Gmina S., jak i jej poprzednicy prawni posiadali służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Najpóźniej zatem w dniu 31 grudnia 2003 r. Gmina S., doliczając okres posiadania Skarbu Państwa (od grudnia 1973 r. do 2001 r.) zasiedziała służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu, w granicach zakreślonych na mapie geodezyjnej dołączonej do wniosku.

W piśmie procesowym z dnia 1 października 2014 r. (k. 130-135) uczestniczka Gmina S. wniosła o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze uczestnika Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział w O., co usprawiedliwiano tym, że przy przyjęciu dobrej wiary posiadacz służebności, zasiedzenie nastąpiłoby na rzecz państwowego przedsiębiorstwa produkcji warzywniczej w D., którego mienie przejęła Agencja. W piśmie tym wskazano także, że przedmiotowa sieć wodociągowa została przekazana Gminie S. protokołem zdawczo – odbiorczym dnia 15 listopada 2001 r., likwidacja państwowego Przedsiębiorstwa Produkcji (...) w D. nastąpiła z dniem 31 grudnia 1993 r., a jego majątek wraz z wierzytelnościami i zobowiązaniami przekazany został Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Stwierdzono także, że przedmiotowa sieć wodociągowa została wybudowana najpóźniej do 31 grudnia 1974 r. przez Państwowe Przedsiębiorstwo Produkcji (...) w D. Gospodarstwo Rolne – Zakład (...) w C. w celu zapewnienia dostaw wody mieszkańcom osiedla w C., głównie pracownikom przedmiotowego gospodarstwa. Służebność grantową odpowiadająca obecnie służebności przesyłu posiadali od momentu wejścia na grunt G. Z. R. poprzednicy prawni Gminy S.. Zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu nastąpiło na rzecz Państwowego Przedsiębiorstwa Produkcji (...) w D. najpóźniej dnia 31 października 1984 r., przy przyjęciu dobrej wiary – budowa

realizowana była w oparciu o pozwolenie budowlane, gdzie wymagana była zgoda właściciela na wejście na ich teren; względnie na rzecz Gminy S. w dniu 31 października 2004 r., przy przyjęciu złej wiary.

Pismem z dnia 23 maja 2016 r. (k. 269) do sprawy jako uczestniczka postępowania przystąpiła J. D..

Na rozprawie dnia 20 czerwca 2016 r. (k. 272) Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestniczki postępowania J. D. oraz oddalił wniosek o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze uczestniczki postępowania Agencji Nieruchomości Rolnych Oddział (...) w O...

Pismem z dnia 16 września 2016 r. (k. 280-284) uczestniczka Gmina S. podtrzymała dotychczasowe stwierdzenia. Podkreśliła, że wartość służebności przesyłu wynosi 1.750 zł za cały okres.

Na rozprawie dnia 16 września 2016 r. (k. 295-296) wnioskodawca podtrzymał wniosek i domagał zasądzenia na rzecz wnioskodawcy od uczestnika Gminy S. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych.

Na rozprawie dnia 16 września 2016 r. (k. 295-296) uczestniczka Gmina S. podtrzymała swoje stanowisko i domagała zasądzenia od wnioskodawcy na rzecz uczestnika Gminy S. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa i kosztów dojazdu pełnomocnika na rozprawę zgodnie ze złożonym spisem kosztów, wraz z należnym podatkiem VAT.

Na rozprawie dnia 28 października 2016 r. (k. 320-321) wnioskodawca i uczestnik Gmina S. podtrzymali swoje stanowiska wyrażone na rozprawie dnia 16 września 2016 r. Uczestniczka Gmina S. domagała się nadto zasądzenia od wnioskodawcy kosztów dojazdu na rozprawę dnia 28 października 2016 r. w kwocie 23 zł

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca D. D. wraz z małżonką J. D. jest od 2006 r. współwłaścicielem na zasadzie ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej działki nr (...) położonej w miejscowości C. przy ul. (...), o powierzchni 0,2200 ha, stanowiącej gospodarstwo rolne z zabudowaniami, wchodzącej w skład nieruchomości, dla której tutejszy Sąd prowadzi księgę wieczystą (...). Wcześniej nieprzerwanie właścicielami tej nieruchomości były osoby fizyczne.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi C. przyjętym Uchwałą nr IX/48/03 Rady Gminy S. w dniu 30 czerwca 2003 roku (publ. Dz.Urz.Woj.O.. nr 66, poz. 1263) działka wnioskodawcy nr (...) usytuowana jest w terenie oznaczonym symbolami 15 UR, U, UG, który przeznaczony jest pod zabudowę usług rzemiosła, usług gastronomii i innych usług.

Przedmiotowa działka jest obsiana trawą, znajdują się na niej drzewa owocowe i inne drzewa.

Dowód:

- fakt bezsporny;
- odpis zwykły księgi wieczystej, k. 7-11;
- zaświadczenie Urzędu Gminy S. z 01.12.2011 r., k. 114;
- wypis z rejestru gruntów, k. 215;
- wrys z mapy ewidencyjnej, k. 12-14, k. 216.

Przez działkę wnioskodawcy nr (...), równoległe do ogrodzenia działki od drogi, kilka metrów od ogrodzenia przebiega część sieci wodociągowej zaopatrującej mieszkańców C. w wodę pitną. Na działce wnioskodawcy znajdują się trwałe i widoczne elementy tej sieci stanowiące infrastrukturę wodociągową w postaci hydrantu i studzienki.

(...) ten został wybudowany w 1974 roku na potrzeby osiedla mieszkaniowego w C., przeznaczonego w przeważającej mierze, dla pracowników zakładu ogrodniczego będącego częścią Przedsiębiorstwa Produkcji (...) w D.. Od tamtego czasu do chwili obecnej przedmiotowa sieć wodociągowa jest eksploatowana.

Zarządzeniem nr 200/93 Wojewody (...) z dnia 27 grudnia 1993 roku oraz protokołem zdawczo-odbiorczym z dnia 15 marca 1994 roku sieć wodociągowa, w tym jej część przebiegająca przez działkę wnioskodawcy, została przekazana do zasobu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Następnie przedmiotowa sieć wodociągowa została przekazana przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa na własność Gminy S. protokołem zdawczo-odbiorczym z 15 listopada 2001 roku.

Dowód:

- pismo (...) z 08.08.2014 r. k. 81;
- kserokopia zarządzenia nr 200/93 Wojewody (...) z 27.12.1993 r. k. 82;
- kserokopia protokołu zdawczo-odbiorczego z 15.04.1994 r. k. 83-93;
- kserokopia protokołu zdawczo-odbiorczego z 15.11.2001 r., k. 94-97;
- kserokopia umowa subwencji nr (...) z 15.11.2001 r. k. 98-100;
- kserokopia protokołu ze spotkania z 10.05.2001 r., k. 58;
- kserokopia protokołu z 29.05.2001 r. k. 59-60;
- wydruk informacji o stanie mienia komunalnego Gminy S., k. 61-64;
- zeznania świadków: Z. D., C. O., P. B., M. B., k. 116-117;
- przesłuchanie stron – wnioskodawcy D. D. k. 118;
- przesłuchanie stron – uczestnika w osobie Wójta Gminy S. A. B. k. 118-119;
- opinie biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości E. L. k. 194-214, 236-238, 271-272;
- dokumentacja fotograficzna do opinii biegłej k. 217-218.

Długość linii wodociągowej przebiegającej przez działkę wnioskodawcy o nr 386/1 wynosi w zaokrągleniu 47 metrów bieżących. Z tego względu pas eksploatacyjny dla związanej z przebiegiem tej linii wodociągowej wynosiłby 47 metrów bieżących długości i 2 metry szerokości – po 1 metrze od osi linii wodociągu. Łączna powierzchnia pasa eksploatacyjnego wyniosłaby 94 m² i zapewniałaby swobodny dostęp do infrastruktury oraz prowadzenie konserwacji sieci i prac naprawczych wzdłuż całej linii. Z uwagi na znajdujący się na działce hydrant i studzienkę niezbędne stało się określenie powierzchni całkowicie wyłączzonej z użytkowania, która wyniosłaby 2 m².

Całkowita wartość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu związanej z przebiegiem przez działkę wnioskodawcy wodociągu będącego obecnie własnością Gminy S. wynosi 1.750,00 zł. Z kolei wynagrodzenie to jako wartość okresowa wynosi, odpowiednio w stosunku rocznym - 48,30 zł oraz miesięcznym - 4,03 zł.

Dowód:

- opinie biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości E. L. k. 194-214, 236-238, 271-272.

Pismem z dnia 24 stycznia 2013 roku kierownik Zakładu (...) w S. poinformował pełnomocnika wnioskodawcy, że wskazana w jego piśmie z 10 stycznia 2013 roku działka nr (...) jest własnością Gminy S., podobnie jak wodociąg przebiegający przez działkę wnioskodawcy.

W związku z otrzymanym pismem z Zakładu (...) z 24 stycznia 2013 roku, pełnomocnik wnioskodawcy wystosował w dniu 28 stycznia 2013 roku pismo do Urzędu Gminy S., w którym domagał się ustosunkowania się do informacji o przysługującym Gminie S. prawie własności działki nr (...) oraz „wodociągu wiejskiego C.” przebiegającego przez działkę wnioskodawcy.

W odpowiedzi na pismo pełnomocnika wnioskodawcy Wójt Gminy S., w piśmie z 13 marca 2013 roku, poinformował, że wodociąg przebiegający przez nieruchomość wnioskodawcy został wybudowany w latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Zarówno usytuowanie wodociągu na działce nr (...) jak i okoliczności związane z jego eksploatacją nie mają wpływu na ograniczenie korzystania z nieruchomości przez jej obecnego właściciela jak i jego poprzednika, za zgodą którego wodociąg został na działce posadowiony. Wójt poinformował również, że wodociąg nie może być usunięty ani też przesunięty albowiem jako inwestycja celu publicznego służy do zaspokajania potrzeb w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę przez wyodrębniony zakład budżetowy Gminy S.. Jednocześnie Wójt Gminy S. odmówił zapłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 34.498,80 zł za bezumowne korzystanie z działki przez okres 74 miesięcy, zarzucając, iż jest to kwota nadmiernie wygórowana do stopnia ingerencji w prawo własności.

Pismem z dnia 4 kwietnia 2013 roku Wójt Gminy S., odpowiadając na pismo pełnomocnika wnioskodawcy, poinformował go, iż żądana kwota za ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości położonej w C. oznaczonej nr 386/1 za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 60.000,00 zł jest zawyżona.

Dowód:

- pismo Zakładu (...) z 24.01.2013 r., k. 24;

- pismo pełnomocnika wnioskodawcy z 28.01.2013 r., k. 25;

- pismo Wójta Gminy S. z 13.03.2013 r., k. 26;

- pismo Wójta Gminy S. z 04.04.2013 r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 27-28.

Sąd zważył co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie i należało go oddalić, z uwagi na zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu dotyczącej wodociągu na nieruchomości wnioskodawcy i uczestniczki J. D. przez uczestniczkę postępowania Gminę S. z końcem dnia 31 grudnia 2004 r. (a nie jak przez przejęzyczenie podał Sąd w ustnych motywach rozstrzygnięcia - 31 grudnia 2014 r.)

Do ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie posłużyły dowody z dokumentów opisane dokładnie wyżej pod elementami stanu faktycznego. Autentyczność tych dokumentów nie została skutecznie zakwestionowana przez żadną ze stron. Stan faktyczny w sprawie ustalono także na podstawie dowodu z przesłuchania wnioskodawcy, uczestnika Gminy S. i na podstawie zeznań świadków: Z. D., C. O., P. B., M. B.. Zeznania świadków i stron w zasadniczej kwestii wzajemnie się pokrywały i uzupełniały. W szczególności na podstawie tych zeznań Sąd ustalił datę budowy wodociągu na działce wnioskodawcy na rok 1974 r. oraz fakt nieprzerwanego wykorzystywania tego wodociągu do zaopatrzenia w wodę mieszkańców osiedla w C.. Do ustalenia stanu faktycznego w sprawie posłużył także dowód z opinii biegłej z zakresu szacowania nieruchomości E. L.. Kwalifikacje biegłej nie budziły zastrzeżeń. Biegła wyjaśniła wszelkie wątpliwości co do swojej opinii głównej w opiniach uzupełniających. Stronom nie udało się skutecznie

zakwestionować opinii biegłej. Na rozprawie dnia 20 czerwca 2016 r. (k. 272) Sąd oddalił wniosek wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, albowiem biegła w sposób wyczerpujący odniosła się do podnoszonych do jej opinii zarzutów w opiniach uzupełniających.

Z zeznań stron i świadków oraz dowodów z dokumentów wynika, że sieć wodociągowa na nieruchomości wnioskodawcy jest nieprzerwanie użytkowana przez uczestniczkę postępowania Gminę S. i jej poprzedników prawnych conajmniej od 31 grudnia 1974 r.

Służebność przesyłu została wprowadzona do polskiego systemu prawnego ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 731). Potrzeba ustawowej regulacji wynikała z konieczności faktycznych, związanych z istnieniem i funkcjonowaniem przedsiębiorstw zajmujących się instalowaniem i eksploatacją różnorodnych urządzeń przesyłowych służących dystrybucji energii, paliw, wody, ścieków itp. W związku z ruchem tych przedsiębiorstw ujawnił się problem dopuszczalności stosowania przepisów normujących służebności gruntowe. Podstawowy problem dotyczył analogicznego stosowania przepisów o służebności drogi koniecznej, jednak treścią tej służebności byłoby utrzymywanie sieci przesyłowych, telekomunikacyjnych, energetycznych i innych.

W myśl treści art. 285 § 1 k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz właściciela innej nieruchomości (nieruchomości władającej) prawem, którego treść polega bądź na tym, że właściciel nieruchomości władającej może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, bądź na tym, że właściciel nieruchomości obciążonej zostaje ograniczony w możliwości dokonywania w stosunku do niej określonych działań, bądź też na tym, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie wolno wykonywać określonych uprawnień, które mu względem nieruchomości władającej przysługują na podstawie przepisów o treści i wykonywaniu własności (służebność gruntowa).

Zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 172 § 1 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Paragraf 2 tegoż artykułu stanowi natomiast, że po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

W myśl treści art. 176 k.c. jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy obecny posiadacz jest spadkobiercą poprzedniego posiadacza.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy należy wskazać, że od 31 grudnia 1974 r. roku linia wodociągowa jest w sposób ciągły eksploatowana przez uczestniczkę postępowania Gminę S., a wcześniej przez jej poprzedników prawnych. Bez wątplenia urządzenia uczestniczki znajdujące się na działce wnioskodawcy to trwałe i widoczne urządzenia – w szczególności o widoczności tych urządzeń świadczą ich elementy znajdujące się powierzchni działki tj. hydrant i studzienka

Sąd uznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy należało uwzględnić podnoszony w sprawie przez uczestniczkę postępowania Gminę S. zarzut zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, co wynika z przedłożonych przez uczestniczkę postępowania dokumentów oraz przesłuchania stron i zeznań świadków.

Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, należy wskazać na możliwość ustalenia faktu nabycia prawa przez zasiedzenie w innej sprawie niż sprawa o zasiedzenie, jako że nabycie przez zasiedzenie następuje z mocy prawa i jest nabyciem pierwotnym. Wskazując na przepis art. 352 § 1 k.c. stanowiący, że kto faktycznie korzysta z cudzej

nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności, Sąd ten wskazał na to, że warunkiem zasiedzenia służebności przesyłu jest korzystanie przez przedsiębiorcę przesyłowego z trwałego i widocznego urządzenia, jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie.

Uznał zatem Sąd w niniejszej sprawie, że przedsiębiorca (uczestniczka postępowania Gmina S. i jej poprzednicy) byli posiadaczami służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Natomiast mimo, że instytucja służebności przesyłu określona w art. 305¹ k.c. została wprowadzona dopiero ustawą z dnia 30.05.2008r., z dniem 3.08.2008r., to jednak możliwość zasiedzenia tego typu służebności jest w orzecznictwie dopuszczana jako zasiedzenie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu w ruchu przedsiębiorstwa (uchwała SN III CZP 89/08). Nabycie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu przez uczestnika postępowania wynika z art. 292 k.c., przewidującego możliwość nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej, polegającej na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy czym przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. Chodzi zatem o korzystanie z nieruchomości będące przejawem władztwa nad nią w zakresie, w jakim uprawnia do niego służebność gruntowa. Natomiast władztwo to kwalifikuje się zgodnie z art. 336 k.c. jako posiadanie zależne nieruchomości. Z zapisu zawartego w zdaniu drugim 292 k.c. o „odpowiednim” zastosowaniu przepisów o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie wynika natomiast, że do zasiedzenia służebności gruntowej nie ma zastosowania wymagania posiadania samoistnego. Owo „odpowiednie zastosowanie” przepisów o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczy zatem przede wszystkim terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 § 1 i 2 k.c.), czy też możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 k.c.). Uczestniczka postępowania Gmina S. w niniejszej sprawie wykazała, że ona i jej poprzednicy prawni korzystali z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na działce wnioskodawcy i J. D. (ich poprzedników prawnych) należało zatem przyjąć, że zasiedziała te służebności po 30 latach, a zatem 31 grudnia 2004 r.

Uczestniczka nabyła służebności w złej wierze. Nie wykazano bowiem, czy posiadała jakąkolwiek decyzję czy orzeczenie zezwalające na posadowienie linii na działce wnioskodawcy.

Sąd uwzględnił okres posiadania tej służebności przez poprzedników prawnych uczestnika postępowania, a to przy zastosowaniu art. 176 w zw. z art. 292 k.c., w tym też okres posiadania służebności przez Skarb Państwa, przedsiębiorstwo państwowe tj. Przedsiębiorstwo Produkcji (...) w D. oraz Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa w okresie od 31.12.1974 r. do dnia 15.11.2001 r. (data przekazania (...) protokołem zdawczo – odbiorczym). W tym miejscu wskazać należy na to, że pogląd zaprezentowany w postanowieniu SN z 10.07.2008r. III CSK 73/08 odnośnie tego, że podstawową przesłanką nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej jest posiadanie tejże służebności jako posiadacz samoistny – jest poglądem odosobnionym i jak się wydaje, nieprawidłowym z punktu widzenia treści wcześniej wskazanego przepisu art. 352 § 1 k.c., określającego na czym polega posiadanie służebności. Zgodnie z tym przepisem zatem, posiadaczem służebności jest ten, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, co w powiązaniu a art. 292 k.p.c. oznacza, że chodzi o korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia. Tym samym należało przyjąć, że w przypadku posiadania służebności gruntowej nie może być mowy o posiadaniu samoistnym (jak właściciel) gdyż ów posiadacz nie przejmuje do korzystania całej nieruchomości, a jedynie korzysta z umieszczonych na niej trwałych urządzeń, jak ma to miejsce w rozpoznawanej sprawie. Stąd musi być mowa o posiadaniu zależnym w rozumieniu art. 336 k.c. a nie samoistnym (zob. m.in. II CSK 49/09; I CSK 392/08).

W rozpoznawanej sprawie przedsiębiorstwo państwowe – Przedsiębiorstwo Produkcji (...) w D. posiadało wskazywaną służebność gruntową, odpowiadającą obecnej służebności przesyłu już od 31 grudnia 1974 r. O tym, że takie posiadanie służebności przez przedsiębiorstwo państwowe, polegając na korzystaniu z urządzeń energetycznych (słupów i linii) posadowionych na cudzej nieruchomości jest posiadaniem w rozumieniu art. 352 k.c. i może prowadzić do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu – w oparciu o przepis art. 292 w zw. z art. 172 k.c. - wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13.10.2011r. V CSK 502/10. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela poglądy zaprezentowane w uzasadnieniu tegoż postanowienia Sądu Najwyższego, także w zakresie możliwości zastosowania do oceny podniesionego w sprawie zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu

przez poprzedników prawnych uczestnika postępowania, przepisów art. 176 § 1 k.c. W zaistniałych okolicznościach istotne jest to, że objęcie w posiadanie nieruchomości wnioskodawcy przez Skarb Państwa reprezentowany przez przedsiębiorstwo państwowe w celu posadowienia, a następnie eksploatacji, konserwacji linii energetycznej nastąpiło w celu wykonywania zadań gospodarczych państwa. Skarb Państwa zatem należy uznać za posiadacza tychże urządzeń oraz nieruchomości, na których się znalazły, w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu. Wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyżej wskazanego orzeczenia na to, że zgodnie z art. 176 § 1 w zw. z art. 292 k.c., do okresu swego posiadania służebności przesyłu, uczestniczka postępowania mogła zaliczyć okres posiadania tejże służebności przez Skarb Państwa, przed dniem 1.02.1989r., a zatem przed zmianą Kodeksu cywilnego, uchylającą art. 128 k.c., wyrażającą zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, która uniemożliwiała państwowym osobom prawnym, sprawującym zarząd mieniem państwowym (tu: Przedsiębiorstwo Produkcji (...) w D.), nabycie jakichkolwiek praw do tego mienia w okresie obowiązywania tego przepisu. W tamtym czasie zatem Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe, był posiadaczem urządzeń przesyłowych i cudzej nieruchomości, na której je posadowiono, a zatem tylko Skarb Państwa mógłby nabyć przez zasiedzenie omawianą służebność przesyłu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednak jednolicie przyjmuje się, że osoba prawna, która przed dniem 1.02.1989r. mając status państwowej osoby prawnej, nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości ani ograniczonych praw rzeczowych, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po tym dniu doliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty. Stanowisko to wyrażone zostało w szczególności w odniesieniu się do przedsiębiorstw energetycznych i innych przedsiębiorstw przemysłowych, które do dnia 1.02.1989r. korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a więc w istocie były dzierżycielami w rozumieniu art. 338 k.c. Orzecznictwo to uznaje mianowicie, że dopuszczalne jest doliczenie okresu posiadania poprzednika zgodnie z art. 176 § 1 k.c., jeśli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania. Takie przeniesienie posiadania natomiast powstało z mocy decyzji wydanej w oparciu o przepis art. 2 ust. 3 ustawy o zmianie ustawy o gospodarce gruntami (u.g.g.). W szeregu orzeczeń Sądu Najwyższego uznano bowiem, że decyzja uwłaszczeniowa wydana w oparciu o wskazany przepis ustawy o zmianie u.g.g., może być uznana za dokument potwierdzający, że doszło do przeniesienia posiadania nieruchomości, której decyzja dotyczyła (zob. postanowienie SN z 18.05.2007r. I CSK 64/07; postanowienie SN z 14.10. 2011r. III CSK 251/10).

Przed upływem okresu zasiedzenia nie nastąpiło przerwanie jego biegu. Wnioskodawca dopiero w 2013 r. zaczął domagać się ustanowienia służebności przesyłu.

W związku z powyższym wniosek należało oddalić.

Orzeczenie w przedmiocie wynagrodzenia za opinię w punkcie 4 postanowienia wydano na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t. ze zm.), a także na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym (Dz. z 2013 r. poz. 518) Przyznane biegłej wynagrodzenie odpowiada nakładowi pracy biegłej i jej kwalifikacjom, jest zgodne z przedłożonym rachunkiem. Zgodnie z art. 288 zd. 1 k.p.c. biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za stawiennictwo do sądu i wykonaną pracę.

Natomiast w myśl art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t. ze zm.) biegłemu powołanemu przez sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych dla wydania opinii. Ustęp 2 art. 89 tejże ustawy stanowi, iż wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę ustala się, uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków, o których mowa w ust. 1 - na podstawie złożonego rachunku. Zgodnie z ust. 3 wynagrodzenie biegłych oblicza się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy albo według taryfy zryczałtowanej określonej dla poszczególnych kategorii biegłych ze względu na dziedzinę, w której są oni specjalistami. Podstawę obliczenia stawki wynagrodzenia za godzinę pracy i taryfy zryczałtowanej stanowi ułamek kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa. Stosownie zaś do § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla

wydania opinii w postępowaniu cywilnym (Dz. z 2013 r. poz. 518) stawka wynagrodzenia biegłych powołanych przez sąd za każdą rozpoczętą godzinę pracy, zwana dalej "stawką", wynosi - w zależności od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunków, w jakich opracowano opinię - od 1,28% do 1,81% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa, zwanej dalej "kwotą bazową". Obecnie kwota bazowa wynosi 1766,46 zł, zatem przedział ten wynosi od 22,61 zł do 31,97 zł. Biegła przyjęła za godzinę swojej pracy stawkę tj. 31,97 zł. Stawka ta odpowiada stopniowi złożoności opinii. Biegła domagała się wynagrodzenia za opinię ustną w wysokości 157,29 zł. Biegła zażądała wynagrodzenia za 4 godziny pracy (3 godziny zajęło jej przygotowanie do rozprawy oraz 1 godzinę składanie opinii na rozprawie). W żądanej kwocie zawierał się podatek VAT. Przyznane biegłej wynagrodzenie za udział w rozprawie jest adekwatne do stopnia złożoności opinii i nakładu pracy biegłej. Biegłej przyznano także zwrot kosztów dojazdu na rozprawę w dniu 20 czerwca 2016 r. i z powrotem samochodem własnym o pojemności silnika 2000 cm³ z O. do N. i z powrotem za 110 km x 0,8358 zł za kilometr.

Orzeczenie o kosztach w punkcie 2 uzasadnione jest treścią art. 520 § 3 k.p.c., zgodnie z którym jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie. W przedmiotowej sprawie wniosek został oddalony, a uczestniczka postępowania Gmina S. była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który domagał się zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w sprawie.

Na rzecz uczestniczki Gminy S. zasądzono od wnioskodawcy zwrot kosztów zastępstwa prawnego w stawce minimalnej, zwrot kosztów dojazdu pełnomocnika na rozprawy oraz zwrot kosztów opłat pocztowych w wysokości 19,40 zł. Zgodnie z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490 j.t.) minimalna stawka za prowadzenie sprawy dotyczącej służebności wynosi 240 zł. Wynagrodzenie w takiej wysokości zasądzono na rzecz uczestniczki Gminy S.. Wynagrodzenia nie podwyższono o podatek od towarów i usług, albowiem jedynie wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu podwyższa się o ten podatek zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz.U.2013.490 j.t. ze zm). Jeśli chodzi o wysokość przyznanego pełnomocnikowi uczestniczki wynagrodzenia, to Sąd nie znalazł podstaw do jego podwyższenia mając na uwadze niezbędny nakład pracy radcy prawnego, a także charakter sprawy i wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Przyznane wynagrodzenie jest adekwatne do charakteru sprawy i wkładu pracy pełnomocnika uczestniczki do jej wyjaśnienia. Wysokość kosztów opłat pocztowych w wysokości 19,40 zł została udokumentowana przez uczestniczkę w postaci znaczków na listach kierowanych do Sądu. Natomiast jeśli chodzi o zwrot kosztów dojazdu pełnomocnika, to pełnomocnik uczestniczki uczestniczył w 5 rozprawach dnia 08.04.2014 r., 21.07.2014 r., 20.06.2014 r., 16.09.2016 r. oraz 28.10.2016 r. Pełnomocnik uczestniczki na rozprawy przyjechał samochodem o pojemności silnika powyżej 900 cm³. Zwrot kosztów dojazdu przyznano jako iloczyn stawki za kilometr 0,8358 zł i liczby przejechanych kilometrów (było to po 40 km na trasie G.-N.-G.). Wysokość zwrotu kosztów dojazdu na 4 rozprawy ustalono zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167), art. 34a ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1414 ze zm.), § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U.2002.27.271 ze zm.). Zwrot kosztów dojazdu na 1 rozprawę dnia 28.10.2016 r. przyznano w wysokości niższej, żądanej przez uczestniczkę tj. 23 zł. Łącznie z tytułu kosztów dojazdu pełnomocnika zasądzono na rzecz uczestniczki kwotę 156,72 zł (tj. 133,72 zł jako zwrot kosztów dojazdu na 4 rozprawy oraz 23 zł jako zwrot kosztów dojazdu na 1 rozprawę).

Sąd w punkcie 3 postanowienia zwrócił wnioskodawcy kwotę 160 zł jako nadpłaconą opłatę sądową, na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t. ze zm.), albowiem należna w sprawie opłata sądowa wynosiła 40 zł, a wnioskodawca uiścił ją w wysokości 200 zł.

Orzeczenie o kosztach sądowych w punkcie 5 znajduje uzasadnienie w treści art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 05.167.1398 ze zm.) stanowiącym, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W związku z powyższym nakazano ściągnąć od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Nysie kwotę 899,43 zł tytułem kosztów wynagrodzenia biegłych oraz zwrotu kosztów dojazdu świadków poniesionych przez Skarb Państwa.

Mając powyższe na względzie należało orzec jak w postanowieniu.